

לא לענות במהירות!

איך לענות במהירות, אלא בנחת ובמתינות,
כדי שיוכל לכוון היטב,
ויש להאריך בתיבת אמן,
לכל הפחות שיעור אמירת ג' תיבות
- שהוא כשתי שניות [כשיעור תכ"ד].

מקורות:

קכ"ד, ח' ובמ"ב ס"ק ל"ו. ובבאה"ל מיד:
ושיעור האמן וכו', ועיין בזוה"ק (חיי שרה
קכ"ב ע"ב ובפרשת שלח קס"ב ע"ב) "מאן
דקצר אמן ולא מאריך גו ניחא יתקצר מחיין
דהאי עלמא", (פירוש שצריך להאריך באמן
מתוך נחת וכוונה שלמה).

זכור!

עניית אמן במהירות
= אמן קצרה.

גם החזן וגם הקהל, וכן בבית - כולנו מקדישים 2 שניות בין ברכה לברכה - לעניית אמן כהלכה!

שו"ת הרמב"ם ח"א תשובה ל"ד

שאלה: ילמדנו רבינו בדבר קריאת מזמורים ותפלות. תשובה: אלה התוספות בקריאת מזמורים או תפלות כתפילות רס"ג ז"ל, זולתן מדרשות התוכחה [תחינות שונות] - לפני תפלות החובה, כל זה טוב מאד ורצוי כדי לעורר הכוונה, לריכוז המחשבה. כבר אמרו חז"ל: "חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללים" אלא שזה רצוי ליחיד או ליחידים שיוכלו [לעשות] זאת בבתיהם, אבל בבתי כנסיות הוא לדעתי טעות, כי בתי כנסיות לרבים, ואלו היה שם אדם אחד זקן או חלוש או נצרך לנקביו, ונתאחר רגע אחד מחמת תפלת הציבור, הוא ניזוק בכך. ובכל זה - יש לציבור לדאוג, לחלשים שבהם ולהשתדל להקל עליהם בכל אופן, ולא להוסיף עליהם בטורה עבודת השם.

- אבל אמירת מאה ברכות או הזמירות בחיפזון ומהירות הרי זה חטא גמור.

- ומי שאינו מוחה בחזנים על כך הוא חוטא.

- כי כל העבודות האלו שהן באמירות - אין המטרה בהן

אלא להתבונן בעת אמירתן, ולכוון את דעתו האומרן.

וידע כי עם אדון כל העולם הוא מדבר בהם, בין כשהוא

מבקש ממנו או מודה לו ומשבחו, או מתאר את מעשיו

וחסדיו, או מתאר נפלאותיו בברואיו ויכלתו.

ומאחר שהכל הוא דיבור איתו יתעלה היאך מותר למהר

בזה, ולהסיח דעת ממה שאומרים.

- זולתי מי שאינו יודע מה שהוא אומר ואינו מבינו, ודינו

בתפלתו כדין התוכי והשוטה, החוזרים אחר מילות בני

אדם. [זהו בכל הברכות הזמירות ופסוקי דזמרה].

וכתב משה

כל המאריך באמן מאריכיך לו ימיו ושנותיו! שיעורו של המאריך

עניית אמן לא פחות משיעור אמירת ג' תיבות
אמנם אין להאריך יותר מידי,
דהיינו שאין משמעות התיבה נשמעת וניכרת,
שאז איבד את משמעותה
והפסיד את מעלת האריכות כי אין ענייה
[דבר זה משתנה במציאות לפי 'רוב הציבור' ולפי 'נעימות ונגינת הענייה']

מקורות:

ברכות מז. מימרא דרב חסדא שאני אומר וכו',
ברייטא ברכות מז. כל המאריך וכו', תוספות
שם, שו"ע קכ"ד, ח' ולא יאריך בה יותר מדאי,
לפי שאין קריאת התיבה נשמעת וכו', נשמת
אדם בכלל ו' ס"ק א' בביאור דין זה.

זכור!

בעניית אמן יש להיזהר
שלא יאבד את משמעות ה'אמן'

גם החזן וגם הקהל, וכן בבית - כולנו מקדישים 2 שניות בין ברכה לברכה - לעניית אמן כהלכה!

לקבלת חומר ולשאלות ניתן לפנות למכון עניית אמן כהלכה:

054 8410100